

OBSAH

ÚVOD.....	9
I VSTUP DO TEORETICKÉ ČÁSTI.....	11
1 VÝCHODISKA MULTIKULTURNÍ VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ.....	11
1.1 Společensko-historická východiska multikulturní výchovy a vzdělávání.....	11
1.2 Legislativní východiska multikulturní výchovy a vzdělávání.....	12
1.2.1 MKVV a Listina základních práv a svobod.....	12
1.2.2 MKVV a legislativní dokumenty vztahující se ke státnímu občanství.....	15
1.2.3 MKVV a Úmluva o právech dítěte.....	18
1.2.4 MKVV a školský zákon.....	19
1.3 Odborná východiska multikulturní výchovy a vzdělávání.....	20
1.3.1 MKVV a strategické dokumenty ke vzdělávání v České republice.....	20
1.3.2 MKVV a Národní akční plán inkluzivního vzdělávání.....	21
2 INTERKULTURNÍ VZDĚLÁVÁNÍ.....	23
2.1 Základní pojmy interkulturního vzdělávání.....	23
2.1.1 Etnikum, etnicita, etnické vědomí.....	24
2.1.2 Národ, národnost, národnostní menšina.....	24
2.1.3 Pojetí kultury.....	27
2.1.4 Postoje, předsudky, stereotypy ve vztazích mezi lidmi.....	29
2.2 Multikulturalita a multikulturalismus.....	30
2.3 Multikulturní výchova a vzdělávání, její cíle a pilíře.....	31
3 MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA A VZDĚLÁVÁNÍ V MATEŘSKÉ ŠKOLE.....	35

3.1	Multikulturní výchova a vzdělávání v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání s aplikací do života dítěte v MŠ	35
3.1.1	Multikulturní výchova a vzdělávání v cílech RVP PV	35
3.1.2	Multikulturní výchova a vzdělávání ve vzdělávacích oblastech RVP PV	36
3.2	Význam multikulturní výchovy a vzdělávání v mateřské škole.....	38
3.3	Specifika multikulturní výchovy a vzdělávání v mateřské škole	39
3.3.1	Úloha prostředí a věcných podmínek v MKVV.....	40
3.3.2	Respektování psychosociálních podmínek v MKVV	40
3.3.3	Využití pomůcek a organizace v MKVV	41
3.3.4	Cesty spolupráce s dítětem a s rodiči z jazykově odlišné komunity	41
3.3.5	Přijímání rozličných odlišností různých kultur dětmi předškolního věku	42
3.3.6	Osobnost učitelky mateřské školy v MKVV.....	43
3.4	Multikulturní výchova a vzdělávání realizované prostřednictvím pedagogickém projektu.....	44
3.4.1	Pedagogické projektování v mateřské škole	45
4	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ DÍTĚTE VE VZTAHU K MULTIKULTURNÍ VÝCHOVĚ A VZDĚLÁVÁNÍ	47
4.1	Osobnost dítěte v sociálním prostředí	47
4.2	Mezilidská interakce a interakcionismus.....	48
4.2.1	Pojetí skupiny v mateřské škole.....	48
4.3	Role rodiny v osobnostním rozvoji dítěte.....	49
4.4	Sociální podstata učení ve vztahu k MKVV	51
4.5	Spolupráce v dětské skupině v mateřské škole.....	52

4.5.1	Vzájemná komunikace v průběhu spolupráce.....	53
4.5.2	Řešení konfliktů při spolupráci	54
4.5.3	Naslouchání při spolupráci.....	54
4.6	Faktory ovlivňující kooperaci.....	55
5	OVLIVŇOVÁNÍ DĚTSKÉHO POHLEDU NA SVĚT POMOCÍ HUDBY.....	57
5.1	Působení hudebních podnětů na dítě	57
5.2	Hudba jako prostředek rozvoje přijímání rozličných odlišností mezi dětmi a lidmi	59
II.	REALIZACE MKVV JAKO VÝZKUMNÝ PROBLÉM	61
6	DESIGN VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	61
6.1	Východiska výzkumného šetření.....	61
6.2	Formulace problému, cíle výzkumu	61
6.3	Proměnné a hypotézy.....	62
6.4	Sběr dat – postup a metody.....	63
7	VÝSLEDKY VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ.....	65
7.1	Testování hypotézy H1	65
7.2	Testování hypotéz H2.1 a H2.2	71
7.3	Výběrový soubor a jeho charakteristiky	72
	Vyhodnocení položek dotazníku vztahujících se k hypotéze H 2.1	72
	Vyhodnocení položek dotazníku vztahujících se k hypotéze H2.2	88
	Komparace výsledků položek dotazníků pro učitelky MŠ vztahující se k délce pedagogické praxe	96
8	PEDAGOGICKÝ PROJEKT V MATEŘSKÉ ŠKOLE.....	100
8.1	Věcné podmínky pro realizaci projektu.....	100

8.2	Charakteristika dětské skupiny	100
8.3	Charakteristika aktivit dětí.....	101
8.4	Záměr pedagogického projektu	101
8.5	Hlavní vzdělávací cíle a formy v pedagogickém projektu	101
8.6	Průběh realizace pedagogického projektu	102
9	VYHODNOCENÍ SPOLUPRÁCE DĚTÍ	110
9.1	Spolupráce dětí na počátku realizace projektu	110
9.2	Spolupráce dětí po realizaci projektu	112
9.3	Reflexe realizace pedagogického projektu	114
	Závěr	116
10	SHRNUTÍ VÝSLEDKŮ VÝZKUMNÝCH ŠETŘENÍ	117
11	DISKUSE	119
	ZÁVĚR	121
	SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY	123
	SUMMARY	132
	PŘÍLOHY	134
	Seznam příloh	134
	REJSTŘÍK	146
	POUŽITÉ ZKRATKY	150